

AMIRŐL SZÓ VAN ...

Ember a talpán

Az ember állatvilág feletti felsőbbrendűsége abban áll – állítják –, hogy képes önmagáról és a világról gondolkodni, ítéletet alkotni, és képes saját eszményei szerint irányítani életét. Viszont igen sokan, akik tetteik urának képzelik magukat, valójában többé-kevésbé testük, érzekeik vagy érzelmeik rabszolgái.

Az ember három emeletből áll: az első a fizikai, a második az érzelmi, a harmadik a szellemi. A három emelet kölcsönhatásban áll egymással, de nem szabad elfelednünk, hogy a szellemi van legfölül, s ha a piramis fölborul, a szerkezet alkalmatlanná válik a normális működésre, s tönkremegy az ember. Amikor a test kezd el dönteni és parancsolni, érzelmi világunk eltompul, szellemünk elsorvad, megfullad fejtetejére állított személyiségünk fizikai súlya alatt. Falánkságunk hízás-

hoz, mértéktelenségünk szenvedéllyé válva alkoholizmushoz, rákot okozó cigarettára „rágáshoz”, az élvezeteket csupán önmagukért kívánó-kereső, feje tetején járó „embertelen emberséghez” vezet.

Amikor hóna alá veszi a fejét, vagy pórázon vontatja maga után az eszét az érzelmeitől uralt ember, minden vonzalma szenvedéllyé válhat, ami megalázó kúszásra kényszerítheti, feladatva vele igazi személyiségét.

Van, akinek igazat adsz, mert érzelmeiddel szereted, holott nincs igaza. Hangulatodat befolyásolhatja egy szemrehányás, egy gúnyos mosoly, egy visszautasított jobb, vagy ellenkezőleg: feldob egy dicséret, egy mosoly, egy baráti ölelés stb. Van amikor elmúlik a kedved mindentől, mert kiéhezett érzelmeid nem találnak „vigasztalásra”, máskor „szárnyakat” kapsz, s van amikor kiüresedsz, mert nem tudsz felmutatni értékelhető eredményeket.

Ha viszont a szellem vezetése alá rendjük az érzelmeiket és a testet, megkapjuk a helyes vezetőt, aki mindkettőjüket szereti, de „uralkodik” is felettük és irányítja is mindkettőt. Egyiket sem veti meg, mert a test is és az érzelem is szép és hasznos. Csak ha elszabadulnak, akkor válnak rombolókká. Testünk túl nehéz, érzelmeink túl vakmerőek, ahhoz hogy önmaguktól képesek legyenek megtartani egyensúlyukat.

Gondolatainkban gyakran fel kell eleve-nítenünk emberségünk alkotó elemeit és értéksorrendjüket. Ha sikerül megállapítanunk alkalmanként, hogy már nem mi irányítunk, hanem irányítottá váltunk, már jó úton járunk, szellemünk győzelmét jelenti. Nem vagyunk már vak áldozatok többé, szellemünk szabaddá tesz bennünket és visszafoglalja irányító szerepét az életünkben.

Szarka György, Tát

Megújult a táti temető

Az urnák temetések iránti növekvő igénynek megfelelően a közelmúltban a táti temetőben 205 urnafülkét helyeztek el. Az urnafülkék a temető 10-es út felőli oldalán, a temetőkápolna szomszédságában, a kerítés vonalában kerültek elhelyezésre, ami remélhetőleg hozzájárul majd ahhoz is, hogy a főút felől érkező közúti zaj csökkentett mértékben jelentkezzen a temetőkápolna környékén.

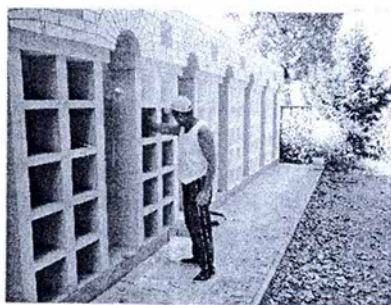
A pályázat során a munkát megrendelő és lebonyolító táti önkormányzat a klasszikus vonalvezetésű, stílusában mértéktartó tervpályázatot részesítette előnyben, így mára elmondhatjuk, hogy egy a kegyeleti célnak megfelelő, helyhez illő építészeti alkotás született. A későbbiekben, amennyiben erre igény mutatkozik, lehetőség lesz újabb urnafülkék elhelyezésére is a kápolna mögött illetve a kápolna Duna felőli oldalán.

Az urnahelyek létesítésén túl a temetőkápolna előtti térburkolat is kibővült és a főút felé vezető gyalogút valamint a főbejárat is díszburkolatot kapott.

A temetőföldújítás teljes egészében önkormányzati eszközökből valósult meg, és a munkák kivitelezői is helyi cégek, vállalkozók. A pályázatnak ugyan csak egyetlen nyertese lehetett, de a nyertes kivitelező a többi pályázót is bevonta a munkákba alvállalkozókként.

A most elkészült urnahelyek azokon a gondokon is enyhíteni fognak, amelyek a táti temető meglehetősen szűkös voltából adódnak.

Az új urnahelyek és a díszburkolatok ünnepélyes átadása, megáldása idén novemberben, a halottak napi megemlékezés keretében lesz.

Mindenszentek ünnepe és a Halottak napja

A táti búcsút Mindenszentek ünnepén tartjuk. Mindenszentek napján azokra a szentekre emlékezünk, akiknek nincs külön naptári ünnepük, vagyis az összes szentre, a Mennysorság valamennyi lakójára. Ha kérjük, ők szívesen közbenjárjanak értünk Istennél, segítenek rajtunk. Ezáltal is kifejezésre jut az a nagyon szoros közösség, amely fönnáll a megdicsőült és a még küzdő, azaz földi életét élő emberiség között.

A Mindenszentek ünnepét követi a halottak napja. Ezen a napon azokra emlékezünk, azokért imádkozunk, akik már bevégezték földi életüket, de még nem jutottak el a Mennysorság örömébe, mert nem teljesen tiszták, jöllehet biztosak örök üdvösségükről. Ők a tisztuló lelkek, akik önmagukon már nem tudnak segíteni, de akiken nagyon sokat segíthetnek a mi imáink. Ezáltal is kifejezésre jut a küzdő és a tisztuló emberiség közötti szoros kapcsolat.

A búcsú Isten színe előtt, a már megbocsátott bűnökért járó, ideigtartó büntetések elengedése, melyet a katolikus hívő, aki megfelelően fölkészült, elnyer Krisztus Egyháza segítségével.

Bajusz Zoltánéknál jártunk Mogorósbányán

A Bajusz házaspár, Zoltán és Ági tíz évet vártak arra, hogy saját gyermekük szülessen. Az orvosok nem bíztatták Őket, úgy határoztak, hogy állami gondozott gyerekeket nevelnek. Eleinte nem túl sok megértésre találtak a környezetükben. „Bolondoknak” vélték őket, amiért mások gyermekét veszik gondjukba. Évek múltával azonban az értetlenkedés alábbhagyott. Ma már egyre többen látják, hogy nevelőszülőnek lenni ugyanolyan komoly, felelősségteljes és szép szolgálat, mint az édesapai vagy édesanyjai hivatás.

Mikor kerülhet egy gyermek állami gondozásba vagy nevelőszülőhöz? Akikkel szüleik nem törődnek, emiatt elhanyagoltak, testi-lelki fenyegetést, erőszakot szenvednek el, veszélyeztetett körülmények között élnek. Sajnos ma egyre több az ilyen gyerek. A cél a családok együtt tartása, de ha ez végképp lehetetlenné válik, akkor kerülnek a gyermekek állami intézményekbe - gondozásba. Ilyenkor a család szerepét a nevelőszülők vállalják fel, akik szeretetet, védelmet, biztonságot nyújtanak a rábízottaknak.

Zoltán és Ági jelenleg négy gyermekről gondoskodik: Dávid 14 éves, Anett szintén 14, Klaudia három és fél, Angyalka öt és fél. Az első gyermek Ferenc, ahogy emlegetik: a Fecó 4 éves korában került a nevelőszülők mellé, ma 22 éves, tartják vele a kapcsolatot. Az esztergomi Kolping Iskolában tanult, kollégista is volt egy ideig. Fecó „problémás” gyerek volt, rendkívül nehéz természete miatt, amit úgy látszik, családi örökségként hozott, 14 évesen vissza kellett adni a nevelőintézetnek. Ezek a kezdeti nehézségek azonban nem kedvetlenítették el a Bajusz házaspárt, újabb gyerekeket fogadtak. Így került a családba Dávid és Anett. Ők már hosszú évek óta családtagok. A két kisebbik gyermek, Klaudia és Angyalka édestestvérek.

A nevelőszülők rendszeres oktatáson vesznek részt. Félévente kötelező továbbképzésre járnak. Zoltán és Ági elmondása szerint igen jó és hasznos tudnivalókkal gazdagodnak ezeken a továbbképzéseken. Vannak a gyereknevelésnek bizonyos arany szabályai, melyeket érdemes betartani. Ezek általában apróságok, de hosszú távon nagyon meghálálják magukat. A gyerekekkel szembeni tettelességet kezelni kell, de a szigorú föllépés szüksé-

ges. Megszégyeníteni sem szabad a gyereket, de azt igenis meg kell követelni tőle, hogy vállaljon felelősséget a tetteiért, tanulja meg kiértékelni a dolgokat. Természetesen a szülői jó példa mindennél többet ér. Hiába okítom a gyereket, ha magam az ellenkezőjét teszem annak, amit mondok. Ezzel lejáratom magamat is, és azt a tanítást is, melyet tovább akarok adni. Zoltán nagyon fontosnak tartja a pontosságra nevelést. Kiváltképp a mai zaklatott, szétszórt világban oda kell figyelniük a pontosságra. Ági elmondja, hogy a gyermekek lelki-szellemi fejlődésére is gondot fordítanak. A kicsiknek olvasnak, a nagyobbakkal beszélgetnek. Nem erőltetnek semmit. Biztosítani kívánják a gyerekek szabad fejlődését, hiszen valamennyien sajátos, egyéni értékeket hordozunk. A szülő ugyan megtanítja gyerekeit arra amihez ő maga ért, de a választás jogát meg kell hagyni a gyerekeknek: mindenki azt a foglalkozást, foglalatosságot választhassa magának, ami érdekli.

Azt tudni kell, hogy a nevelőszülőkhöz került gyerekek a legtöbb esetben olyan bántásokat szenvedtek el piciny korukban, amelyeknek a következményei hosszú időn keresztül mutatkoznak: tanulási nehézségeik, viselkedési zavarai lehetnek, különféle egészségi problémákkal küszködnek. Ez mindenképpen bonyolítja a nevelőszülők munkáját.

Vendéglátóinktól megtudtuk, hogy állami intézményekből ki lehet kerülni: hagyományos nevelőszülőhöz, hivatásos nevelőszülőkhöz, illetve örökbe fogadó szülőhöz. A hagyományos ne-

velőszülő melléállásban végzi nevelőszülői feladatát, munkájáért nevelőszülői díjat kap. A hivatásos nevelőszülő főállású állami alkalmazott, fizetést kap. Az örökbe fogadó szülő ugyanazon jogokkal és kötelezettségekkel bír, mint a vér szerinti szülő. Járandósága is ennek megfelelő. Az állam számára e harmadik változat jelenti a legkevesebb kiadást és energiafordítást, így az állam érdeke ma az örökbeadás, akár külföldre is.

Az állami szervekkel való egyeztetés nyomán Vácott Dr. Beer Miklós püspök úr kezdeményezésére létrehozták 2009. május 1-én a "Názáret" Szociális Szolgáltatót, s ezzel régióknak nevelőszülői rendszere az Egyház gondozásába került.

A nevelőszülők feladata, hogy a gondjukra bízott gyermekeket, ha egy mód van rá, visszaneveljék az eredeti családjukba. Ez sajátos lelki felkészültséget igényel, úgy a nevelőszülők, mint a gyerekek részéről. Arra is készen kell lenni, hogy a gyermek örökbe fogadó szülőkhöz kerül. Zoltán és Ági is nevelt már két olyan gyereket, akiket örökbe fogadtak, egyiküket olasz örökbe fogadók.

Amikor a gyereknevelésről beszélünk, látnunk kell, hogy a család szerepét a társadalom egyéb intézményei nem tudják felvállalni. A gyerekek elemi érdeke, hogy családban nevelkedjenek. A családok viszont egyre több nehézséggel találják magukat szemben. Az anyák munkába állítása a gyermek két éves kora után sok gond forrása. Érdeemes elgondolkozni azon, hogy a család a fészek, az intimitás helye, itt zajlik az első szocializáció, a gyermek integrálása a társadalomba. A család munkahely is. Hiszen, ha azt szeretnénk, hogy működjön, jól működjön, sokat kell fáradnunk érte. Haza nem csak pihenni megyünk, hanem feladatok sorát kell még ellátnunk: takarítás, vacsora készítése, mosogatás, ház körüli munkák stb. Mire a szülők nyugovóra térnek, igen csak későre jár az idő. Fontos, hogy a gyermekeket koruknak megfelelően bevonjuk a család életébe, tevékenyen vegyenek részt a feladatok végzésében.

Amit láttunk Zoltánéknál, az valóságos gyermekparadicsom. Gyönyörű természeti környezetben van a telkük, rajta a ház. Gondozott konyha- és virágkert, szépen nyírott sövény. Zoltán keze nyomán (ő ács) csodálatos famunkák, használati tárgyak kerülnek elő.

Köszönjük vendéglátóinknak, hogy náluk lehettünk, megismerhettük életüket.

Schönek Tamásné, Milinszki Márton

NEVELÉS - OKTATÁS

Erős iskola?

Szülők és pedagógusok körében igen gyakran elhangzik az „erős iskola” kifejezés. Nézzük hát, hogyan is állunk „iskolaerő” dolgában? Mitől erős egy iskola? Egyáltalán miért fontos, hogy egy iskola erős legyen? Vajon nem lenne elegendő, ha „csupán” a jószág kritériumát elégítené ki? Nem úgy van-e, hogy azokban az iskolákban, ahol kevésbé erőlködnek-erősködnek ama bizonyos tudásátadás dolgában, viszont nevelik is a diákokat, egy világos cél felé vezetik őket, ott az eredmények is sokkal jobbak? Ott a fiatalok valóban fejlődnek, azaz valóban nevelődnek és valóban okosodnak. Nem úgy van-e, hogy ahol nem csak számokat és információkat vernek a felnövekvő nemzedék fejébe, de az emberi lélekkel is megfelelő módon foglalkoznak, ott a diákok valóban bontakozni képesek, pozitív irányban? Ott sokkal kevesebb a sérült, deviáns magatartású egyén, és sokkal több a problémákat megoldani tudó, másokkal szolidáris, értelmes életet élő, derűs lelkületű, céltudatos fiatal. Végülis egy iskolától senki sem erőmegnyilvánulást vár el. Egy iskola legyen értékorientált, a lelki-szellemi valóságra nyitott, a gyerekekkel szembeni elvárásai legyenek reálisak, és nem utolsó sorban, egy iskola legyen barátságos. Összefoglalóan: egy iskola legyen jó.

KÖRNYEZETVÉDELME

Kiderült a hazugság

- A Holcim ha akarná sem kezdhethné el az építkezést -

Elvesztünk? Nincs remény? Győzött a nagytőke? Mégis igaza volt azoknak, akik azt mondták, hogy teljesen felesleges küzdeni, hiszen úgyszincs esély? Csend. Csend és csend.

A külvilág számára talán ez tükröződik, ha ma a Holcim ügyről van szó. De ez olyan mint a vulkán. A föld alatt gyűlnek az energiák, és amikor már nem tudja megtartani a kéreg a mérhetetlen nagy nyomást, gigantikus erővel tör a felszínre a mindent elsöprő robbanás és az azt követő áradat.

Ha jellemezni lehetne a jelenlegi helyzetet, talán a fenti hasonlattal lehetne a legjobban.

Hála Istennek vannak még olyanok akik nem adták fel a harcot. Vannak olyanok, akiket nem a múltó szeszély, hanem elkötelezettség jellemez.

Csend, csend és csend.

De csak a felszínen. Fortyog a „vulkán” és néha meg is mutatja magát, hogy mindenkinek tudja, hogy jelen van, és bizony számítani kell, hogy veszélyt jelent.

Sokan vagyunk úgy, hogy mindent megtennénk az érdekeinkért. Mindent. Ha kell, kikötjük magunkat a gépek elé. Ha kell, kifekszünk, és nem engedjük tovább a kivitelezést.

De tényleg sokan vagyunk?

Lehet, hogy még ez is kiderül.

De nézzük, hogy mi van jelenleg a „kéreg” alatt, hogy mennyire fortyog a

„vulkán” és hogy ha így van, milyen jelei vannak a föld alatti tevékenységnek. Sokan teszik fel a kérdést, hogy vajon van-e még remény, nem volt-e felesleges a harc.

Jelenleg nem a felszíni harc látszatos megnyilvánulásai melyek jellemzik a Holcim elleni történeteket, hanem a csendes, de mégis kemény és hatékony lépések, vagy hívhatjuk gerilla tevékenység a jellemző.

Az elmúlt hónapok munkája az adatgyűjtésben, a terhelő bizonyítékok beszerzésében és a jogi út minél profibb, szerteágazóbb és bizonyítékok tárával felfegyverzett bírósági munkával teltek. De, hogy mi is látszott abból, ami a földalatti mozgalom, munkájának eredménye volt?

A következmény súlyos volt, nagyon súlyos. Persze most nem nekünk, hanem a Holcimnek.

Olyan súlyos volt, hogy még csak meg sem említették.

Olyan súlyos volt, hogy hazug kommunikációval leplezik az eddigi hazug kiutazásokat és tanulmányokat.

De mi is az eredmény?

Nem jött be a lobbí. Nem jött be a pénz vásárolt bizalom. Hiába sok újságban megjelenített hazug áru, akik eladták a becsületüket néhány forintért, vagy a környező települések testületi tagjai, avagy képviselői, akik sutba dobták az ígéretüket, akiknek már nem

fontos a választóiknak tett ígéret, és akár nyíltan is képünkbe röhögnek és Júdás módjára a Holcim mellé álltak.

De kiderült a hazugság, és most már nem csak számunkra lett világos a svindli, hanem a jogalkotók számára is.

Olyannyira, hogy ma már nem tehetik azt, amit szeretnének. Nem építhetnek. Nem írhatnak meg minden hazugságot. Persze dicsekedni nem fognak.

Ja, hogy még nem árultam el, hogy mi is az ok.

Sokak munkájának eredményeképp, és mindenkinek köszönve az eddigi munkát, a **Komárom-Esztergom megyei bíróság végzésében felfüggesztette a Nyergesújfalura tervezett Holcim-cementgyár egységes környezethasználati engedélyének végrehajtását. Ez azt jelenti, hogy a cég ha akarná sem kezdhethné el az építkezést.**

Természetesen ez nem azt jelenti, hogy végérvényesen megnyert háborúról van szó. De minden háború csatákból áll, és minél több csatát nyerünk, annál nagyobb az esélye a háború megnyerésének is.

Ezt bizony a Holcim is tudja. A honlapon és egyéb nyilatkozataikban a fent említett bírósági végzést nem kommentálják, sőt egyéb kommunikációs eszközöket kihasználva vezetik félre az embereket. És, hogy kiket? Köszönhetően az elkötelezettségnek, egyre kevesebbeket.

Természetesen sokan teszik fel a kérdést, hogy hogyan tovább. A jelenlegi helyzetben a jogalkotók további adatokkal történő ellátása folyik, hogy minél több adattal alapozzuk meg a Bírák döntési képességét, hogy nem csak a lelkület, hanem a tények adják majd meg a végső döntéshez a segítséget.

Továbbá a sikerekhez hozzá tartozik, hogy a mészkőbánya területén a Natura 2000-es területen 11 hektárt kivették a termelés lehetősége alól.

Mint látjuk, sok kicsi sokra megy.

Mint ahogy azt mondani szokás, tégy valami olyat amelyet eddig nem tettél és ha megteszed akkor olyat fogsz megélni amelyet eddig nem éltél meg.

Mi, akik nem veszítettük el a hitünket, hogy a háborút meg fogjuk nyerni, vágyjuk az érzést, a győzelem érzését. Ez fájdalmat jelenthet a Holcimnek, de hitet az ellenzőknek.

Ígéretet tettünk, hát nem adjuk fel.

Holop István

T Á R S A D A L O M

A gyermek önálló élet,
nem önkényes játékra való

- Dr. Horváthné Dr. Rovács Melindával
beszélgetünk a magzatelhajtás kérdéseiről -

Ma már senki előtt sem kétséges, hogy a magzatelhajtás valójában emberölés. A tudomány egyértelműen állítja, hogy az emberi élet a fogantatással kezdődik, és nem akkor, amikor a csecsemő elhagyja az anya testét. A törvényalkotók mégsem hajlandók figyelembe venni a tudománynak ezt a megállapítását.

A mai jogalkotás látszólag kifinomult jogérzékről tanuskodik, valójában azonban a legdurvább jogsértéseknek ad teret. Ha valaki autóval elüt egy gyalogost, azért felelnie kell (ennek jogosságát természetesen mi sem vitatjuk), vagy ha bántalmaz egy háziállatot, azért szintén törvény elé állítható, viszont semmiféle felelősségrevonással nem kell számolnia az abortuszt elkövetőnek, holott az ilyen személy előre megfontolt, tudatos emberölést visz végbe. Dokumentumfilmek tanúsítják, hogy a magzattelvitálás során a magzat védekezik; kezével, lábával megpróbál ellenállni a gyilkos eszközöknek, tehát pontosan tudja, hogy mi történik vele. Mint ahogy a műtétet végző orvos, a műtéten áteső anya és a műtétbe belegegyező apa is pontosan tudja, hogy mi történik. Megöljük a legvédtelenebbeket, akiknek a hangja nem hallik messzire, akiknek egyetlen bűnük, hogy nemkívánatosak a hozzátartozók számára. Innentől kezdve pedig jogról beszélni alakoskodás. Tele van a szánk fennkölt szavakkal, miközben gyilkolunk. Eljátszuk a nagy jogvédőket, de az senkit sem zavar, hogy a legvédtelenebb embercsoportot kegyetlenül mészárolják. Magyarországon naponta száznál több magzati életkorát élő embert gyilkolunk meg, és erről hallgat a média, hallgatnak az emberek, mintha mi sem történné. Pedig nem csak az elpusztított gyermekéletek kiáltanak az égbe, de azok a szerencsétlen anyák is, akik ilyen-olyan okból abortáltak, áldozatul esnek cselekedetüknek. Mert ma már az is tagadhatatlan tény, hogy az abortuszon átesett nők súlyos poszttraumás állapotba kerülnek, testileg-lelkileg beteggé lesznek. Sajnos erről is mélyen hallgat a közvélemény. Egy abortusz borzalmas tett, amit nem lehet csak úgy megúszni. Egészen pontosan: a művi vetélés Isten elleni önkényes és kihívó cselekmény.

Legfőbb ideje, hogy hangosan kimondjuk, és újra és újra elmondjuk, amit sajnós az elmúlt évtizedekben tendenciózusan elhalgattak, hogy a művi magzatelhajtás gyilkosság, ezért a jog, ha valóban az élet védelmét szolgálja, nem tolerálhatja azt. Egy társadalom nem élhet olyan teherrel, mint amit a tömeges művi abortuszok jelentenek. A felelősség mindannyiunké.

A hivatalos orvosi adatok szerint a tavalyi 2008-as évben Magyarországon 44 300 terhességmegszakítást végeztek. A terhességmegszakításokra vonatkozó adat azonban nem tartalmazza az ún. sürgősségi abortuszok számát, vagyis azokat a terhességmegszakításokat, amelyeket kémiai úton visznek végbe, a már megfogant, de az anyaméhbe még be nem ágyazódott magzatok esetében. Ha ezeket is figyelembe vesszük, akkor lényegesen magasabb szám adódik. (Az 1960-as években a művi abortuszok száma többszöröse volt a mostaninak.) 2008-ban az élvészülések száma 99 200, a halálozá-

soké 130 000 fő. Az adatokból kiolvasható, hogy a magyarországi népesség erőteljes fogyásnak van kitéve, csak a tavalyi évben egy közepes nagyságú város lélekszámaival, 30 800 fővel lettünk kevesebben. Ez a szám 13 500 - al alacsonyabb, mint a nyilvántartott művi vetélések száma, azaz ha minden megfogant és az anyaméhbe beágyazódott gyermek megszületett volna, akkor a tavalyi évet nem a fogyás, hanem egy enyhe népességgyarapodás jellemezné.

A Táton élő, Nyergesújfalun praktizáló Dr. Horváthné Dr. Rovács Melinda gyermek-háziorvossal beszélgettünk a témáról.

"A legtöbb nő aki úgy dönt, hogy elveteti gyermekét, nem kap megfelelő támogatást a környezetétől, vagy fél valamitől...A férfiak felelőssége az abortuszok vonatkozásában legalább akkora, mint a nőké."

Általában mi készteti egy nőt arra, hogy abortusznak vesse alá magát?

• A legtöbb nő, aki úgy dönt, hogy elveteti gyermekét, nem kap megfelelő támogatást a környezetétől, vagy fél valamitől. Egy nő nagyon nem szívesen veti alá magát egy ilyen beavatkozásnak. Sokkal több segítségre és gondosságra lenne szükség a férfi társadalom részéről is. A férfiak felelőssége az abortuszok vonatkozásában legalább akkora, mint a nőké. Sajnos a mai világ az önzésről szól. Fontos lenne, hogy a társadalom mondja ki: a gyermek a legfontosabb.

Az abortuszpártiak a nők jogaira hivatkoznak...

• Igen, mert ma az a nézet uralkodik, hogy az én testem az én tulajdonom, és azt teszek vele és mindazzal ami benne van, amit akarok. Arról megfeledkeznek, hogy a megfogant gyermek teste már nem az én testem, és nem tehetek vele bármit. Irdatlanul sok az abortusz, és ezeknek csak nagyon kicsi hányada olyan, amikor veszélyeztetett terhesség esete állt fenn. Az abortuszok túlnyomó többsége azért történik, mert az anya nem akarja megszülni a gyereket, jóllehet megszülné látható kockázatok nélkül.

Az orvosok hogyan viszonyulnak a kérdéshez?

• Nem biztos, hogy egy orvos azért végez abortuszt, mert gyilkolni akar. Ő a nő oldaláról közelíti meg a kérdést, úgy mond a nőnek segít. Mindazonáltal a nőgyógyászok sem kedvelik a magzatelhajtást, ők is inkább a megelőzésre helyezik a hangsúlyt. A helyzet az, hogy ma a magzaton a 12. hétig minden további nélkül végezhető abortusz, ha az anya ezt kéri. Ennek ellenére, tudom, hogy vannak orvosok, akik lelkiismereti okokból nem hajlandók magzatelhajtást végezni, és már egyre több olyan kórház van, ahol az év bizonyos napjain egyáltalán nem hajtanak végre abortuszt, ezzel is jelezve, hogy az ott dolgozók nem értenek egyet a magzatelhajtások gyakorlatával.

Az orvosok által is szorgalmazott megelőzésről mit lehet tudni?

• A legfontosabb lenne az egészséges nevelés, hogy a gyer-

mek már az általános iskolában tisztában legyen az anatómiával és élettannal. Emellett fontos az erkölcsi nevelés, a szeretetre nevelés. A fogamzásgátlásra több módszer ismert, ezek lehetnek fizikálisak vagy hormonálisak, de a kettő együttes alkalmazása is ismert. Azt mindenképpen látni kell, hogy a megelőzésnek is vannak olyan formái, amelyek voltaképpen semmiben sem különböznek az abortusztól. Ilyen az esemény utáni tabletták, vagy mindazok az eszközök, amelyek a már megtermékenyült petesejtet akadályozzák meg abban, hogy beágyazódjon az anyaméhbe, vagyis a már megfogant gyermek életét pusztítják el. De még azok a tablettás eszközök is, amelyek magát a megtermékenyülést teszik lehetetlenné, erősen megkérdőjelezhetők, hiszen ezek a nő egészségét rontják, nem kis mértékben. Ma már a hormontablettákat 14-15 éves lányok is szedik a szülők beleegyezésével, ami nagyon helytelen, hiszen a hormontabletták rendszeres szedése megakadályozza a normál női ciklust, és súlyos fejlődési rendellenességeket okozhat. A megelőzésnek azokat a formáit kellene alkalmazni, amelyek sem a nő sem a gyermek életében kárt nem tesznek. Természetesen a cél nem az kell legyen, hogy minél kevesebb gyerek szülessen.

Hol a kiút?

• Vannak már jó kezdeményezések és jelek, amelyek azt mutatják, hogy valami beindult. Az mindenesetre rendkívül pozitív, hogy a felmérések szerint a házasságra készülő magyar fiatalok általában családpártiak, és a legtöbb esetben úgy nyilatkoznak, hogy három vagy annál több gyermeket szeretnének fölnevelni. Mutatja ez, hogy a magyar emberben megvan a jószándék. A körülményeket kell megfelelő módon alakítani. Az is örömdolog, hogy különböző alapítványok által egyre gyakrabban lehetséges a nyílt örökbefogadás, amikor a gyermekét megtartani nem tudó vagy nem akaró édesanya megismerkedik az örökbefogadó szülőkkel és hivatalosan az ő részükre lemond a gyerekéről. Ez nagymértékben megkönnyíti az édesanya helyzetét, hiszen nem a sötét bizonytalanság veszi körül, amikor világra hozza gyermekét, hanem előre tudja, hogy a gyermekéről gondoskodni fognak. Ma már ún. anyaotthonok is működnek az országban, ahol a család nélkül maradt vagy utcára került édesanyákat segítik, hogy megfelelő módon tudjanak élni, szakmát adnak nekik, munkához juttatják őket.

riportot készítette: M.M.

válságterheseknek ingyenes segélytelefon: 06 80 630 333

Az éppen hogy világra született gyermek vajon miben különbözik az öt perccel korábbi önmagától, attól a gyermektől, aki öt perccel korábban még az édesanyja hasában volt? Semmi! Ugyanarról az emberről van szó. S az anyja méhét éppen elhagyni készülő gyermek vajon miben különbözik attól a gyermektől, akit egy nap, két nap vagy egy hét választ el a világrajövetel pillanatától? Nem sok mindenben. Egyik is másik is kifejlett szervekkel bír, él, táplálkozik, mozog, reagál, és az anyaméh biztonságát élvez. S a nyolc hónapos magzat miben különbözik a tizenkét hetes magzattól? A testi fejlettség szintje az, ami megkülönbözteti őket. Egyébként a tizenkét hetes magzat is él, táplálkozik, mozog, reagál. S a tizenkét hetes magzat vajon miben különbözik az éppen megfogant magzattól? A testi fejlettség szintje az, ami megkülönbözteti őket. Az éppen megfogant magzat is él, táplálkozik, mozog, reagál. A fejlődés folyamata tehát folyamatos, színtről színtre haladó, attól a pillanattól kezdve, hogy a folyamat elindult, azaz a fogantatás pillanatától.

Az emberi magzat fejlődésében nincs olyan ugrás, ami ar-

ra engedne következtetni, hogy a magzat egy bizonyos szint elérése előtt még nem volt emberi lény, s csak ennek a szintnek az elérése után vált azzá. A magzat élete ott kezdődik, ahol a fejlődése kezdődik, a fejlődése pedig a fogantatással kezdődik!

Köztudomású, hogy a frissdiplomás orvosok, mielőtt megkezdnék gyakorolni hivatásukat, orvosi esküt tesznek. Azt is a legtöbben tudják, hogy ennek az eskünek a szövege az ókori Görögországban megfogalmazódott Hippokráteszi eskü szövegének a mintáját követi. Azt azonban már valószínűleg csak nagyon kevesen tudják, hogy a mai magyar orvosi eskü egy ponton lényegesen eltér a Hippokráteszi eskütől. A Hippokráteszi eskü ugyanis tiltja az abortuszt, míg a mai magyar orvosi eskü ezt nem teszi. Nyilván nem véletlenül. Világosan mutatja ez, hogy az emberi magzatot már a régiek is teljes értékű emberi lénynek tekintették, és védelem alá helyezték. Tehát nem olyan dologról van itt szó, amit olyan nehéz lenne megérteni. Csakhogy a mi modern társadalmunk sokmindent nem akar megérteni. Nem az értelmünkkel van a gond, hanem az akaratunkkal. Nem akarunk tudomást venni arról, ami egyébként nyilvánvaló, pusztán azért, mert önzők vagyunk.

A Hippokráteszi eskü szövege: *...Dietikus rendeléseimet képességeim és szándékom szerint a betegek hasznára fogom elvégezni, nem pedig ártalmára és kárára. És halált okozó szert nem fogok senkinek sem kiszolgáltatni, még kérésére sem, sőt ilyenféle tanácsot sem fogok adni, és hasonlóképp nem fogok adni nőnek sem magzatelhajtószert... És ahány házba csak belépek, a betegek hasznára fogok belépni, távol tartva magamat minden egyévh szándékos és kárt okozó jogtalanságtól, főleg pedig a nemi visszaélésektől, úgy női mint férfi testtel, mind a szabadokkal, mind pedig a rabszolgákkal szemben. És ha olyat látok vagy hallok orvosi kezelés közben vagy akár a terapia körén kívül az emberek életéről, amit nem szabad kifejeznie, azt el fogom hallgatni, abban a véleményben, hogy az efféle dolgokat szent titkok módjára kell megőrizni.*

A teljes gyógyulás

Nem hiszem, hogy akad még a társadalomban egy olyan ember, akinek a szíve annyira meg lenne törve, mint az abortuszon túlcsúszott nő... Segítenünk kell őket, hogy lelkük betegségére gyógyírt találjanak. Segítenünk kell őket, hogy a megtört szívük újra megvigasztalódjon. Ennek érdekében keresves feladattal kell szembenézni a magzatelhajtás utáni dráma földolgozásakor, amikor kifejezzük és megnevezzük az eseményeket, dolgokat, érzelmeket. De végül Isten, a mi életünk Teremtőjének kegyelme által fölegyenesedhetünk, s fölismerhetjük, hogy magzatgyermekünk az Úristen karjában van. Így találunk teljes gyógyulásra és tölthet el bennünket a megbocsátás ereje.

Dr. Susan Stanford, amerikai pszichológusnő, aki maga is érintett

Maga az Isten Fia, Jézus mondotta ezt Szent Fausztina Kovalska nővérnek: "Ne féljen a gyöngö, a bűnös lélek közeledni Hozzám, még ha több vétke is lenne, mint amennyi homokszem van a földön, mert minden alámerül az én Irgalmam mélységébe... Nem tudom megbüntetni, még ha a legnagyobb bűnös lenne is azt, aki Irgalmamért folyamodik, hanem fölmentem őt mérhetetlen és kifürkészhetetlen Irgalmamban. Mielőtt eljövök mint igazságos bíró, előbb szélesre tárom Irgalmam kapuját...A legfontosabb a régi ember teljes halála, s új életet kezdeni."

A tÁti "Életfa" közösséget bemutatja Hodász Anna csoportvezető

Az idősebb emberek szívesen töltik együtt az időt. Elmondják bajaikat, fölidézik múltjukat, örömeiket, bánataikat. A hasonló gondolkodású, életvitelű és vallású emberek próbálnak egyazon csoportba szerveződni. Így történt ez velünk is. Néhány asszony fölvetette a gondolatot, hogy a tÁti plébánia közösségi termében helyet kaphatna egy vallásos alapon működő csoport. Kardos Mihály plébános úr szívesen adta hozzájárulását, és 2003 őszén megalakult az Életfa közösség. A faluban van egy jól működő nyugdíjas klub, de a mi csoportunk elsősorban a katolikus valláshoz kötődő programok mentén dolgozik, ezért megkülönböztetésül nevezzük magunkat közösségnek és nem klubnak. Nevünket az életet jelképező ún. életfáról választottuk, amelyet a népi díszítőművészetben gyakran alkalmaznak. Ismert ima a Mária származásfája: „Ég szülte földet, / Föld szülte fát, / Fa szülte ágát, / Ága szülte bimbáját, / Bimbaja szülte virágját, / Virágja szülte Szent Annát, / Szent Anna szülte Máriát, / Mária szülte Krisztus Urunkat, a világ Megváltóját.” Célunk, hogy szabad időnket tartalmasan töltsük ki: a hitünkben erősödve, emlékezve régiekre, tanulva új dolgokat. Összejövételeinken, amelyeket havonta egyszer tartunk, igen sokféle témával foglalkozunk. Mindig imával kezdünk. Bibliaolvasás, az egyházi eseményekhez kapcsolódó imák, énekek, attól függően, hogy mi aktuális abban a hónapban. (Májusi litánia, Nagyboldogasszony, Advent stb.) Mihály atya alkalmanként segít a hit kérdéseiben eligazodni.

A második rész az ünnepelteké. Énekekkel köszöntjük a név- és születésnaposokat, akik süteménnyel készülnek. Ekkor egy kis lazításként beszélgetünk az elmúlt időszak eseményeiről.

Ezután ismét komolyabb témák kerülnek elő. Élménybeszámolókat, kirándulásokról, kirándulásokról. Főolvasás irodalmi művekből, történelmi eseményekről, hazánk híres embereiről, helyeiről, regék, mondák. Főlevenítyük jeles napjaink még élő vagy már lassan feledésbe merülő eseményeit, különös tekintettel a helyi szokásokra: húsvéti locsolkodás, úrnap körmenet, szüreti multság stb.

A következő rész az éneklésé. Ezt mindannyian szeretjük. Sok régi dalt énekelünk a magyar és sváb népdalokon keresztül a nótáig. Új énekeket is tanulunk, amelyekkel nemcsak magunkat szórakoztatjuk, hanem a Karitás programjain is előadjuk, remélve, hogy szívesen hallgatnak bennünket.

Végezetül, ha időnk engedi, egy-egy nyelvi kvíz játékkal zárjuk a délutánt.

A havi programokon kívül múzeumlátogatást is szervezünk. Megtekintettük a Munkácsy kiállítást, a Keresztény Múzeumot, kirándultunk a Felvidékre, ahol Komárom, Bucs, Béla, Ebed és Párkány nevezetességeit néztük meg.

Picasso azt mondta élete vége felé: „Időre van szükségünk ahhoz, hogy fiatalokká váljunk.” Azt kérjük a jó Istentől, hogy elegendő időt és sok barátot adjon számunkra, de nem vagyunk telhetetlenek: „...legyen meg a Te akarod.”

A TÁti Polgári Kör várja azon környékbeli családok jelentkezését, akik jövő nyáron egy hetes időtartamra szívesen vendégül látnának délvidéki magyar egyetemista fiatalokat. A napi programok lebonyolítása nem a vendéglátó családok feladata. tel: 33 - 445 237

Ütközet a Don-kanyarban - ahogyan azt egy katona látta - Sütő Jani bácsi visszaemlékezései – 2. rész

1941 nyarán soroztak be katonának a komáromi Frigyes laktanyába. Először istállóőr voltam, majd átkerültem a szabósághoz. Szerettem katona lenni, mert amint már említettem, én csak olyan helyen éreztem jól magam, ahol fegyelem van, és a hadseregben fegyelem volt.

A letaglózó hír karácsony előtt ért: beosztottak a frontra, géppuskásnak. Édesanyám is nagyon elkeseredett a hír hallatán, többször meglátogatott, mindent megtett, hogy valamiképpen kieszközölje a fölmentésemet, de már késő volt bármit is tenni. Menni kellett. Mielőtt vonatra szálltunk volna, az észak komáromi laktanya udvarán fölesküdtünk a fegyverekre, hogy azokkal fogjuk megvédeni a magyar hazát, majd előállt a kürtös és elénekelt a „Volt egyszer egy hadnagyocska” kezdetű éneket. Beleérezéssel, szépen énekelt, mindenki nagyon meghatódott. Ezután bevagonírozta bennünket, és indultunk Érsekújvár felé. Érsekújvár után következett Galánta, melynek állomásán ott várakozott a géppuskás társam öccse, hogy integethessen nekünk és elbúcsúzzon a bátyjától. Sírva összeölelkeztek, s ahogyan néztem őket, nekem is könny szökött a szemembe, eszembe jutott édesanyám, akivel ugyanilyen szomorú volt a búcsúzkodás. Nyitran a vonat ablakaiból láttuk a vasárnapi sétálókat, és ez fájdalmasan juttatta eszünkbe, hogy bennünket pedig visznek a mészárszékre. Közben velünk szembe jöttek a német vonatok, tele sebesült katonával. Gondoltam magamban, ezek megúszták, mert élnek, ha sebesülten is. És újra eszembe jutott a nőta, amit a komáromi laktanya udvarán énekelt a kürtös. Miután elhagytuk Magyarországot, egy lengyel városban álltunk meg, melynek nevére már nem emlékszem. Itt ért az első olyan élmény, amely megmutatta a háború kegyetlenségét. Az állomáson láttam egy lengyel asszonyt, ételhordóval a kezében. Megértettem, hogy ételt kér, s adtam neki. A közelben álló német katona ezt látva haragra lobbant, üldözőbe vette az asszonyt, s amikor utolérte, úgy fenéken rúgta, hogy az asszony hasra esett, az étel kiömlött. Elképedtem. Mi ez a barbarizmus?! Én örömet akartam szerezni egy embernek, de nem lehetett. A németek a szövetségeseink, rendben van, mellettük harcolunk, de nem így! A következő állomás Krakó volt, majd következett az ukrajnai Minszk. Ott az állomáson szegény gyermekek szaladgáltak, és kiabáltak: „magyar kleb, magyar kleb” (magyar kenyér). Ledobtam egy kenyert. Ezt nem vették észre. Estére Komoricsiba érkeztünk. Kivagonírozunk, és egy rozzant, ázott istállóba költöztünk. Egy hétig voltunk itt partizánvadászaton. Itt nem találkoztunk partizánokkal, de Komoricsi után néhány faluval megtámadtak bennünket. Nagynehezen összefogdosztuk a 16-18 éves, fölfegyverzett, göncökbe öltözött partizánfiúkat-lányokat és átadtuk a németeknek, akik a szemünk láttára szabadon engedték őket. Ez igen megalázó volt. Kijelentettük, hogy ilyen partizánvadászatot többé nem vállalunk. Ezután előre küldtek bennünket a frontra. Tudni kell, hogy a magyar csapatok német parancsnokság alatt álltak, német ellátást kaptak. Kurksznál nagyon fölkészültek a mieink, 200 ágyúval támadtunk. Másnap arra ébredtünk, hogy gyönyörűen süt a nap és szól a magyar rádió, Karády énekel. Körülöttünk kilőtt orosz kocsik,

MÁRIA RÁDIÓ FM 97,4

Jézust adja neked

- egy keresztény hang az otthonodban -

páncélautók, motorkerékpárok, kisebb repülőgépek. Csupa vér minden, de sebesülteket már nem láttunk sehol. Estéig vártunk itt. Ekkor vonultunk át Kurksz városán, és ekkor kaptuk az első légítámadást. Az ütegeinknek a végét érte a találat. Sikertült két gépet lelőnünk. A várost elhagyva újra megtámadtak bennünket az orosz gépek, de nem sokra mentek, mert a német Messerschmidt-ek leszállásra kényszerítették azokat, majd elkapták a pilótákat.

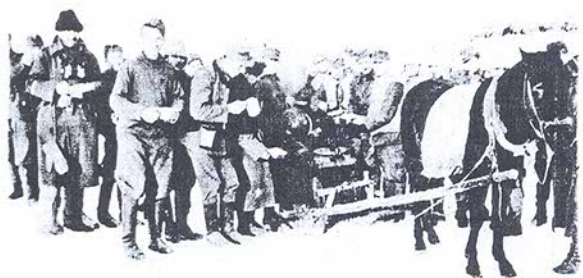
Itt találkoztam egy táti bajtársammal, aki egy másik ütegnél volt, és akitől megtudtam, hogy van köztünk egy táti pékmester, Aubéli János, aki a tábori pékséghez van beosztva. Odamentem hozzá, bemutatkoztam, hátha kapok tőle egy kis ennivalót. Kaptam is, egy egész kenyert. Ennek nagyon megörültem, mert nagyon éhes voltam már, a mi konyháinkat ugyanis szétlőtték. A háború után, amikor újra találkoztam Jánossal, ismét megköszöntem neki a segítséget, amit szorult helyzetemben nyújtott nekem. 1942 augusztusában érkezünk le a Donhoz. Beástuk magunkat a folyó menti töltésbe, elfoglaltuk a lövészállásainkat. Hónapokon át állóháború folyt, mi löttük az oroszokat, ők bennünket. Azt azonban láttam, hogy nem jól mennek a dolgok. Szórványosan voltunk elhelyezve, nem tudtuk egymást értesíteni, ha betörték az oroszok, és ezért nagy volt a fejetlenség a sorainkban. Ennek ellenére akadtak köztünk kalandos kedvű vállalkozók, akik csónakkal átkeltek a folyón, fölmérték a terepet, néha egy egész héti is ott maradtak, és az sem volt ritka, hogy foglyul ejtett orosz katonákkal tértek vissza, akiket aztán a konyhán fogtak munkára. 1942 karácsonyán szentmisén vehettünk részt, lehetőség volt szentgyónásra és szentáldozásra. Karácsony táján történt a következő eset: Nagy szélvihar volt, én a lövérekben álltam. Egyszer csak észrevettem három végtelenül lerongyolódott, lesóványodott embert, ahogy egy szánra fektetett halottat húznak a havon. Magyarországi zsidók voltak, akiket a hadsereg munkaszolgálatra vitt Oroszországba. Halott társukat vitték eltemetni. Egyikük lassan, reszkető léptekkel, vacogva odajött hozzám. Könyörögve rámnézett, egy szelet kenyeret kért. Nagyon megsajnáltam őket, odaadtam az össz megmaradt kenyereimet, hiszen számíthattam

arra, hogy estére kapok újabb adagot. Az ember meghatódva fogadta a fél kenyeret. Megkérdezte, hogyan tudná meghálálni a segítséget. Mondtam, hogy szóra sem érdemes, örülök, hogy segíthettem, osszák el a kenyeret egymás között, talán kitart, amíg nem jutnak valahol élelemhez. Nagyon szomorú jelenet volt. Mindketten könnyeztünk. Végül kért tőlem egy tábori levelezőlapot, amire rendkívül ügyesen rajzolt egy fenyőfát két angyallal, s ezt adta nekem hálája jeléül. Ezen az üdvözlőlapon írtam meg később karácsonyi üdvözlőmet a szüleimnek.

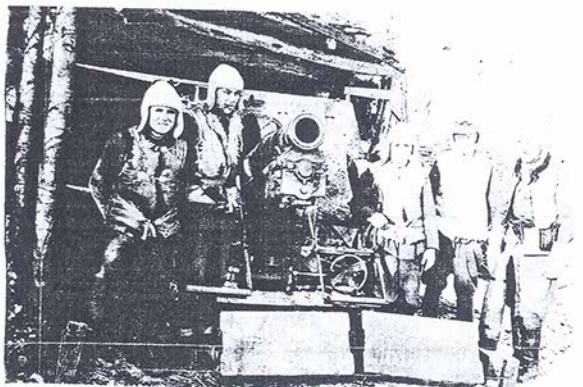
1943 január 12-én kaptuk a riadót. 45 fokos hideg volt. Minden egyéb holminkat hátrahagyva, csak a fegyverekkel a kezünkben indultunk útnak Urivba, az ottani magyar csapatok megsegítésére, mert nagyon szorították őket. Főhadnagyunk Láng Jakab jelentkezett az ottani parancsnokságon, kérte a tüzelőállás kijelölését, nehogy a mieinket lőjék. Mi addig egy elhagyott épületben húztuk meg magunkat, összehúzódnak mint a heringek, hogy kissé fölmelegedjünk. Amikor fölálltunk a tüzelőállással a falu elején, abban a pillanatban rettenetes golyózápor zúdult ránk. Este 10 óra volt, sötét, nem mertünk lőni, nehogy a sajátjainkat vegyük tűz alá. Ekkor derült ki, hogy az oroszok már átkeltek a Donon. Menekültünk. Hiába verték vissza a magyar tisztek a honvédeket, menekült ki merre látott. A fegyvereket a legtöbben szétszörták. Mi ketten, géppuskás társammal megtartottuk a géppuskát, és úgy vonultunk vissza. Egyszer csak ránszólt valaki a sötétből: "Allj, ki vagy?" Ott volt az ezredparancsnokság. Az őt kérte tőlünk a jelszójelhangot, ami titkos volt, és miután bemondtam, közelebb hívott, és megkérdezte, honnét jövünk. Bemondtam, mire ő elment jelteni az ezredesnek, aki azonnal magához hívatott. Kiderült, hogy a parancsnokságon semmit sem tudtak a történetről, mert a telefondrótok el voltak vágva. „Fiascsáim, nagyon örülök, hogy itt vagytok, és ezt elmondjátok. Ti velünk maradtok, a géppuskát itthagytok, és velünk fogtok menekülni” – mondta az ezredes. Közben egy bajtársam a sötétben fölismerte a hangomat, ő épp akkor jött vissza Léváról, ahol szabadságon volt. „Sütőke, te vagy az?” – lépett hozzám. Összeöleleztünk. „Mesélj, mi van! Most jöttem szabadságról.” – mondta, majd vágott nekem a beigliből, amit otthonról hozott, mondván, hogy biztosan nagyon éhes vagyok. Vibostyek Ferencnek hívták. Mondta, hogy ne ijedjek meg, ha fogságba esünk, ő tud az oroszokkal beszélni, nem hagy el, majd csak valahogy megmenekülünk.

Visszavonulás közben az egyik faluban néhány magyar tiszttől azt a parancsot adta a kb 40 fős csapatunknak, hogy készüljünk föl támadásra. Nem láttuk értelmét a hadakozásnak, de a parancs az parancs, ha kellettlenül is, elkezdtek fölvenni a lövészállásokat. Amikor azonban megpillantottuk a faluszéli hegyoldalon a dübörgő orosz tankokat, gyors menekülésbe fogtunk, s a falu másik végén egy házban húzódtunk meg. Nemsokára hallottuk, ahogy a falu alján a magyar tüzerek összecsapnak a harsányan hurrázó orosz gyalogsággal. Másnap reggelre az oroszok elvonultak, s mi láttuk a megsemmisített magyar tüzérseget, a kb 50 fős csapat katonái ott heverték az ágyuk mellett agyonlőve. Köztük a parancsnok, Lévai főhadnagy, ez a derék, izig-vérig magyar katona, kemény ember, akit személyesen ismertem, hiszen bevonulásomkor ütegparancsnokom volt. Ezt az esetet egyébként Nemeskürty István történész is leírja a doni csatáról szóló könyvében, Lévai főhadnagyt név szerint említve.

Ezután volt egy érdekes, szinte mesébe illő esetem. Egy kisváros vonatállomásán 25-30 magyar katona állt egy vezteglő szerelvény mellett, arra várva, hogy mozdonyt kössenek a vonatra, és vigyék el őket minél távolabb a fronttól. Géppuskás társammal mi is a várakozók közé álltunk, de minekután láttam, hogy csupa nyílt vagonból áll a vonat, azt mondtam, én már azt sem bánom, ha fogságba esek, de én itt nem akarok megfagyni. Menjünk, keressünk szállást. A bajtársam nagyjából egy véleményen volt velem, bementünk hát a városba. Ahogy rőtünk az utcákat, egyszer csak egy kapuból egy orosz civil szólt

reggeliosztás a Donnál

donparti tüzelőállás

hozzánk.tiszta magyarsággal: "Szállást keresnek?" Nagyon meglepődtem. Megkérdeztem a hozzám szólót, honnét tud magyarul. Ő azt válaszolta, ne érdekeljen az bennünket, jó helyünk lesz. Nekem a pisztoly a zsemben volt, gondoltam, menjünk, nézzük meg azt a jó helyet. Meglepetésünkre egy igen szépen elrendezett házikóban találtuk magunkat. Csodálatos meleg volt, és ahogy beljebb kerültünk, a bennünket fogadó férfi megintcsak magyarul azt mondta vetkőződjünk le, helyezzük kényelembe magunkat, majd magyar tearummal kínált bennünket, az asztalon magyar újságok heverték, a feleségének pedig kiadta, hogy készítsen nekünk meleg vacsorát. A feleségéhez oroszul beszélt. Továbbra is furdalt a kíváncsiság, honnét tud ez az ember magyarul, ráadásul ilyen jól. Újabb kérdézősködésekre azt a választ adta, hogy Debrecenbe járt iskolába, építésmérnöknek tanult. A házába egy magyar konyha telepedett be, innen származik a sokminden, amivel bennünket is kínált. Rákérdeztem, hogy nem kémmel állok-e szemben. Azt mondta, igen. Orosz katonaként német fogságba esett, majd azoknak egy megbízható embere lett. Most egy orosz hadiüzemben üzemvezetőként dolgozik, de a németekkel tartja a kapcsolatot. Nem tudtam, higgyek-e a szavainak, és a mai napig fogalmam sincs, tulajdonképpen kivel is hozott össze a sors akkor. Megpróbált rábeszélni bennünket arra, hogy adjuk át magunkat az oroszoknak. Nyugtatózott: nem lesz semi bántódásunk. A németek ezt a háborút úgyis elveszítették - mondta, - mert Oroszország olyan amerikai támogatást kapott, hogy ezt a háborút csakis az oroszok nyerhetik meg. A feleségével csináltatott nekünk forró lábvizet, volt katonaként tudta, milyen jót tesz egy forró lábvíz télen egy frontharcosnak. Külön szobában, egy patyolat tiszta ágyba akartak bennünket lefektetni, mire én azt mondtam, hogy mi ezt nem fogadhatjuk el, hiszen tele vagyunk tetűvel. De a vendéglátónk nem tárgyalt, azt mondta, hogy az olyan szimpatikus emberek, mint mi vagyunk, megérdemlik a tiszta ágyat, a felesége majd kitakarítja. Végülis elfogadtuk, de aludni nem tudtunk, annyira tele voltunk tetűvel. Reggel azzal a hírrel jött, hogy a rádió bementa, az orosz csapatok 5 kilométerre vannak a várostól. Ne menjünk sehova, tette hozzá. Ekkor elsírtam magam. Azt mondtam, én nagyon szeretem a hazámat, és ameddig nem muszály, nem adom magam fogságba. Mi most kimegyünk az állomásra, és meggyőződünk, jött-e mozdony arra a vonatra. Ha nem, akkor visszajövünk. Nem mertem már vállalni a gyaloglást, annyira össze voltunk fagyva. És ismét szerencsénk volt. Abban a pillanatban hogy kiértünk az állomásra, befutott egy magyar vöröskeresztes vonat, ami tovább akart menni sebesültekért a magyar sebesültkórházba, de nem engedték tovább, mert az a rész már orosz kézen volt. Ez a vonat minket fölszedett, és indultunk hazafelé. Máig elevenen él bennem a magyar ápolók emléke, akik oly nagy szeretettel fogadtak bennünket. A vonaton rend volt és tisztaság, ami nagyon jól esett és megnyugtató volt a sok hányattatás után. Szeretett magyar hazánkra emlékeztetett minden. A vonat kb 40 km-rel vitt vissza bennünket és ott már magyar tisztek szállítottak le a szerelvényről. Olyan 50-60 fős alakulat voltunk. A vonat nem mehetett tovább, mert be voltunk kerítve. Egyetlen lehetőségünk maradt a menekülésre, fegyveresen kitörni az oroszok gyűrűjéből. Ez a velünk lévő német csapatokkal együtt sikerült is, de csak azért, mert nem mi lendültünk támadásba, hanem az oroszok, akik a sík terepen egyszerűen le lettek kaszabolva. Vagy kétezer lelőtt orosz katona feküdt a síkságon a hóban. Nagyon megrázó volt látni körülöttünk a szétterülő, vérben ázó holttesteket. Ma is cask nagyon nehéz szívvel tudok gondolni erre a jelenetre. Nem messze innen egy erdőben magyar katonaruhába öltözött orosz partizánok lőttek halomra magyar katonákat. Arra nem mentünk, mert egy tiszt azt mondta, hogy ezt ne tegyük. Továbbhaladva egy 2 kilométeres csatárláncban lelőtt magyar alakulatot láttunk a vasút mellett. Nagyon szomorú látvány volt. Lapulva, kúszva menekültünk. Rettenetes hidegben, -45 fok volt. Tovább menet

egy faluba értünk, és láttuk, hogy német katonák futkároznak egy ház körül. Nem tudtuk miért, de rögtön kiderült. A ház ablakán az oroszok kilőttek, pont előttünk süvítettek el a golyók. A németek bedobtak az ablakon egy kézigránátot, így menekültünk meg. Ezután egy hegynyergén kellett 10 perc alatt átfutni, mert az oroszok 10 percenként ágyúzták azt a helyet, ahol át tudtunk szökni. Sikerült kijutnunk a gyűrűből, és egy faluba érkeztünk. ahol elszállásoltunk egy bikahodályban. Németek is voltak ott. Amíg aludtam, ellopták a kesztyűmet, és ezek után nem tudtam hova dugni a kezem a nagy hidegben, így kinlódtam 3-4 napig, míg végül találtam egy fél kesztyűt. Ezért fagytak el a kezeim. Egyik faluban egy lakóházban helyezkedtünk el, a földön fektedtünk, majd jött egy német hadoszlop, és kihajtottak bennünket. Kint a fal tövében fektedtem le egy nagyon kevés szalmán. Itt fagyott meg mind a két lábam. A németek haragudtak ránk, mert bennünket magyarokat tartottak felelősnek, amiért az oroszok áttörtek a Donnál, pedig ők is elvesztették a csatát Voronyezsnél, tőlünk 40 km-re délre. Kénytelen voltam egy pár orosz szürsizmára elcserélni a bakancsomat, mert csak azt tudtam fölhúzni a fagyott lábamba. Átmentünk Kijevben egy magyar utászok építette pontonhídon. Utána még 40-50 km-t gyalogoltunk, amikor jött velünk szembe egy magyar katonautó. Látták, hogy mi ketten a társammal lemaradtunk a többiektől, és már alig vonszoljuk magunkat. Egy katonaoorvos szállt ki a kocsiból, odajött hozzánk és megkérdezte, miért vagyok szürsizmában. Mondtam, hogy gennyezik a lábam, kezem, el van fagyva. Megvizsgált, majd leállított egy Kijevbe tartó teherautót, írt egy kórházi beutalót, átadta a sofőrnek, hogy vigyen bennünket a kijevi 402-es számú honvédkórházba. Ott voltunk két hétig, majd ahogy közeledtek az orosz csapatok, áthelyezték a kórházat Lengyelországba, Skóliába. Vonattal odaszállítottak bennünket. Összesen 15 fahézban voltunk. elhelyezve. Amikor fölépültem, többedmagammal egy Magyarországra tartó civil vonatra raktak. Kárpátaljának jöttünk, és az első magyar állomás Volóc volt. Sose felejttem azt a pillanatot. Hihetetlen jó érzés volt megérkezni Magyarországra. Megkönnyebbülve, könnyes szemmel léptünk újra magyar földre. Dél körül futott be a vonat a Keletibe, ahonnan átgyalogoltam a Nyugatiba. Az utcán sokan megszólítottak, mert látszott rajtam, hogy a frontról jövök. Érdeklődtek, pénzt kínáltak taxira, de nem fogadtam el. Délután háromnegyedkétkor érkeztem Tokodaltárra. Édesapám, aki 2-re ment a bányába, elkéredzkedett a munkáról, hogy végre láthassa a fiát, akiért édesanyámmal olyan sokat aggódtak. Nagyon nagy öröm volt, a szomszédok is mind összeszaladtak. Másnap, 1943. márc. 15-én lejelentkeztem a komáromi Frigyes laktanyába a kórházi elbocsátó levéllel. Visszakerültem a szabóműhelybe, ahol találkoztam a régi bajtársakkal. A katonaságtól nem engedtek leszerelni mint frontharcost, a tényleges időmet le kellett töltenem. A szétvert honvéd hadsereg katonáit a lengyelországi Zsitomórében gyűjtötték össze és egy hónap múltán karanténban hozták őket a komáromi erődbe. Amikor ezt megtudtam, elmentem őket látogatni. Amikor két hét után ők is kikerültek a karanténból, átmentünk az észak-komáromi Jókai térre, ahol egy ezredes fogadott bennünket, és egy beszédet mondott, melyben megköszönte bátorságunkat és sajnálatát fejezte ki, hogy ilyen szomorú vége lett ennek a hadműveletnek.

Mielőtt 1943. októberében leszereltem, kaptam egy hét szabadságot, és elutaztam a nagymamámhoz Epöltre, aki nagyon várt engem vissza frontról. Tartogatott számomra 10 pengőt, amit nekem adott, és forrón átölelt, összevissza csókolt., mindig nagyon szeretett. Nagyon nagy beteg volt, de addig nem tudott meghalni, amíg meg nem jövök. Alighogy visszatértem a laktanyába, értesítettek, hogy meghalt a nagymamám. Jelenttem a parancsnoknak, aki adott 3 napot a temetésre. A 10 pengőn Komáromban vettem egy karórát emlékül a nagymamámra.

folytatjuk